

Presentatie 15 oktober

Toelichting op projectresultaten

Op weg naar streekbeheer in het Nationaal beek- en esdorpenlandschap Drentsche Aa

Bert Dijkstra
Landschapsbeheer Drenthe

Zorg voor ons landschap

BOKD
voor Drentse dorpen en dorpshuizen

DAT DOEN WE SAMEN

Aanleiding en uitgangspunten

Het esdorpenlandschap/landschapsvisie 2.0:

- en grotere rol voor burgers in het beheer van het gebied.

Bewonersbetrokkenheid:

- Bewonersbetrokkenheid ontwikkelt zich veelal niet spontaan/geen vanzelfsprekendheid
- Investerings in bewustwording, organisatieopbouw, kennis en vaardigheden van de bewoners in het Drentsche Aa-gebied noodzakelijk

Zorg voor ons landschap

BOKD
voor Drentse dorpen en dorpshuizen

DAT DOEN WE SAMEN

Aanleiding en uitgangspunten

- Daar waar relevant, in samenwerking met beheerorganisaties/eigenaren
- Landschap wordt gezien in de breedste zin des woords: Beleving, structuren, bebouwing, planten en dieren, gebruik en ondergrond
- Een goede manier om ideeën uit dorpen "los" te krijgen
- De bewoners zelf worden geacht om te voorzien in planvorming en uitvoering

Zorg voor ons landschap

BOKD
voor Drentse dorpen en dorpshuizen

DAT DOEN WE SAMEN

Methode

Selectie twee dorpen/gebiedsdelen waar de uitgangspositie verschillend is namelijk:

- Bestaande (lopende of recente) initiatieven van bewoners op gebied van natuur- en landschap (bestaand initiatief)
- Er zijn geen lopende of recente initiatieven van bewoners op het gebied van natuur- en landschap (lage betrokkenheid)
- I.s.m. Dorpsbelangen Taarlo, Oudemolen, Grolloo en Schoonloo
- Vanuit hieruit werkgroepen ontwikkeld

Landschapbeheer Drenthe
Zorg voor ons landschap

BOKD
voor Dorpsbelangen en Dorpskernen

DAT DOEN WE SAMEN

- 1 De Urgentie, samen initiëren**
- 2 De Opgave, samen waarnemen**
- 3 De Omslag, samen kansen bepalen**
- 4 De Toekomst, samen creëren**
- 5 De Oogst, samen doen**

Landschapbeheer Drenthe
Zorg voor ons landschap

BOKD
voor Dorpsbelangen en Dorpskernen

DAT DOEN WE SAMEN

Taarlo-Oudemolen

Uitkomsten "Landschap Inzicht"/actiepunten

1. Lezing over ontstaan van het landschap
2. Brochure over landschap (i.s.m. studenten Van Hall Larenstein)
3. Flora en fauna in de omgeving
4. Wat kan ik op mijn erf?
5. Werkgroep 't Veentje
6. Bloemrijke bermen
7. Huiswaluw project
8. Schapen op de brink
9. In gesprek met SBB

Landschapbeheer Drenthe
Zorg voor ons landschap

BOKD
voor Dorpsbelangen en Dorpskernen

DAT DOEN WE SAMEN

Omgeving/Landschap

Landschap en geschiedenis Taarlo-Oudemolen

- Lezing Theo spek
- Folder ontwikkeld met studenten

Landschapbeheer Drechtstreek
Zorg voor ons landschap

BOKD
voor Drechtstreek
en Drechtstreek

DAT DOEN WE SAMEN

Omgeving & landschap

Flora en fauna excursie met SBB

- Accent op beekdal
- Avifauna en vegetaties
- Beheerkeuzes

Landschapbeheer Drechtstreek
Zorg voor ons landschap

BOKD
voor Drechtstreek
en Drechtstreek

DAT DOEN WE SAMEN

Werkgroep 't Veentje

- Bestaande werkgroep
- Meer bekendheid geven in het dorp en werving vrijwilligers
- Verdieping met onderzoek (pingo) en beheerplan
- Afstemming met SBB

18 november 2018
Werkzaamheden 't Veentje met een aanwezigheid van de werkgroep 't Veentje. De werkgroep heeft een presentatie gegeven over het onderzoek naar de pingo en de beheerplan. De werkgroep heeft ook een folder ontwikkeld over de pingo en de beheerplan.

18 november 2018
Werkzaamheden 't Veentje met een aanwezigheid van de werkgroep 't Veentje. De werkgroep heeft een presentatie gegeven over het onderzoek naar de pingo en de beheerplan. De werkgroep heeft ook een folder ontwikkeld over de pingo en de beheerplan.

Landschapbeheer Drechtstreek
Zorg voor ons landschap

BOKD
voor Drechtstreek
en Drechtstreek

Fig. 1 Schematische weergave van de pingo (pingo) in het gebied van 't Veentje.

DAT DOEN WE SAMEN

Wat kan ik op mijn erf?

- Veel particulier bezit, grote erven die samen onderdeel zijn van een landschap
- Wat kan particulier bijdragen aan landschapskwaliteit?
- Onbekendheid over streekeigenheid
- Verdieping op onderdelen (faseren).

Landschapbeheer Drenthe
Zorg voor ons landschap

BOKD
voor Drenthe en zijn
aangrenzende gebieden

DAT DOEN WE SAMEN

Wat kan ik op mijn erf?

Theorie en praktijk

- Heggen hagen
- Poelen
- Houtwallen en -singels

Landschapbeheer Drenthe
Zorg voor ons landschap

BOKD
voor Drenthe en zijn
aangrenzende gebieden

DAT DOEN WE SAMEN

Bloemrijke bermen

- Ontwikkelen bloemrijke berm
- Ecologisch bermbeheer
- Biodiversiteit buitengebied
- Stimuleren met inzaaien inheems mengel

Drenthe a-zaai-aanmengsel

Landschapbeheer Drenthe
Zorg voor ons landschap

Berm tuinsoekers ingezaaid met wilde bloemenmengsel
In het kader van het project 'Bloemrijke bermen' is op donderdagochtend 11 oktober een deel van de noordwestelijke berm van de Tuinsoekers ingezaaid met Drenthe bloemenmengsel voor een voedzaam tot schaal milieu.

DAT DOEN WE SAMEN

Aandacht voor de huiszwaluw

- Aandacht voor huiszwaluw
- 100 folders verspreid
- Pilot met kunstnesten

Landschapbeheer Drenthe
Zorg voor ons landschap

Vogelbescherming NEDERLAND

Huiszwaluw zoekt (onder)dak

DAT DOEN WE SAMEN

Grolloo/Schoonloo

Fietsroute uitgezet voor waarnemen/waarderen van landschap

Fietsexcursie met deskundigen

Landschapbeheer Drenthe
Zorg voor ons landschap

BOKD
Biodiversiteit en Open Landschappen

DAT DOEN WE SAMEN

Grolloo-Schoonloo

Uitkomsten Landschap Inzicht/actiepunten

1. Lezing over landschap (nieuwe Landschap)
2. Verhaal brandtoren in Schoonloo (SBB)
3. Zichtbaar maken Pingo Ruïne Grolloo
4. Zichtbaar maken keienbankje Heidemij (SBB)
5. Toegankelijkheid Grolloërholt (HDL)
6. Verplaatsen vuilcontainer centrum Schoonloo

Debat over biodiversiteit en landbouw als wens (aanleiding gebied tussen Grolloo en Schoonloo)

Landschapbeheer Drenthe
Zorg voor ons landschap

BOKD
Biodiversiteit en Open Landschappen

DAT DOEN WE SAMEN

Grolloo-Schoonloo

Bewonersavond met Henk Van Blerck

Presentatie over het ontstaan van het geplande landschap in Drenthe

De Vroome principes laten zien

Zie ook <http://www.dutchlandscapesdesigned.com/project.html?article=93>

Landschapbeheer Drenthe
Zorg voor ons landschap

DAT DOEN WE SAMEN

Grolloo/Schoonloo

Pingo onderzoek

Veentje vrijstellen/zichtbaar maken op natuurwerkdag 2018

Landschapbeheer Drenthe
Zorg voor ons landschap

DAT DOEN WE SAMEN

Conclusies

Duidelijke verschillen pilot's:

Taarlo/Oudemolen bestaande werkgroep: **groei en landschap als geheel (integraal)**

Grolloo/Schoonloo nieuwe groep: **zaaien, gericht op specifieke onderwerpen**

Beiden: een groep betrokken bewoners bij het Landschap

Landschapbeheer Drenthe
Zorg voor ons landschap

DAT DOEN WE SAMEN

Conclusies

- Inzicht over en betrokkenheid bij landschap toegenomen.
- Excursies prikkelen om te reflecteren over landschap
- Behoefte aan kennis over het landschap (excursies, bewonersavonden, praktijkmomenten)
- Toename (gedeeld) eigenaarschap over het beheer (nieuwe groep Schoonloo/Grolloo)
- Afstand tot natuurbeheer en landbouw (schaalvergroting)

Landschapbeheer Drenthe
Zorg voor ons landschap

DAT DOEN WE SAMEN

Aanbevelingen

- Toe te passen methodiek is situatie afhankelijk:
  - starten met waarnemen in "blanco gebieden",
  - verdieping in gebieden met actieve betrokkenheid
- Samenwerking/verbinding dorp en organisaties verder uitbouwen
- Groepering dorpen in projecten niet aan te bevelen: aanpak op dorpsschaal

Landschapbeheer Drenthe
Zorg voor ons landschap

DAT DOEN WE SAMEN

Einde

Vragen???

Landschapbeheer Drenthe
Zorg voor ons landschap
